

Quan les víctimes esdevenen culpables

OPINIÓ

ELS TOTALITARISMES TRIOMFEN QUAN ACONSEGUEIXEN QUE L'OPINIÓ PÚBLICA MAJORITÀRIA CREGUI QUE LES VÍCTIMES SÓN EN EL FONS CULPABLES. QUE SI ALGÚ MOR EN UN ATEMPTAT, POSEM PER CAS, ÉS PERQUÈ D'UNA MANERA O ALTRA S'HO MEREIX.

Fa uns dies, en un discurs públic, vaig sentir una persona que proclamava la seva solidaritat amb les víctimes del terrorisme gihadista de París, però també a Bamako o a Beirut. Perfecte. Totalment d'acord. Però després li vaig preguntar: i amb les víctimes de l'actuació de l'autonomenat Estat Islàmic a Síria o l'Iraq? Ui, això és més complicat, em va respondre. I per embolicar encara més la troca li vaig tornar a preguntar: i amb les víctimes de Jerusalem o de Tel Aviv? Ui, això és diferent, em va respondre, d'una manera força més tallant.

Molt bé, anem a pams. Estic d'acord que el cas de les víctimes iraquianes i sirianes del Daesh és més complicat. Són víctimes, certament, d'un conflicte complex: en bona part, d'un intent de consolidar l'hegemonia del món àrab sunnita al pròxim orient, per damunt de musulmans xiïtes, de poblacions no àrabs i de fidels d'altres religions. Per això reben el suport dels Estats sunnites com Qatar o l'Aràbia Saudita i estan confrontats amb els xiïtes –Iran o Hezbollah– i amb poblacions com la kurda. Els sunnites volen mantenir el poder a l'Iraq i aconseguir-lo a Síria, i consideren que és la intervenció occidental la que no els permet tenir el paper que els pertoca, i per tant pressionen Occident perquè no intervingui en la zona, a través de l'exportació del terrorisme. Però, en qualsevol cas, la cobertura ideològica sota la qual es mata gent –i s'esclavitzava, i es viola i es tortura– és el mateix gihadisme que, per raons estratègiques i també per raons de fons ideològic, actua a París o a Bamako. Per tant, el que passa a Iraq i Síria és més complicat, o ho pot semblar, però això no ho fa millor. Més aviat ho fa pitjor.

Anem a l'altre cas. Per què sistemàticament les víctimes del gihadisme a

VICENÇ VILLATORO
villatorolamolla@hotmail.com

Jerusalem o a Tel Aviv són considerades diferents a les víctimes del gihadisme a París o Bamako? Perquè hi ha una opinió pública occidental que veu aquests episodis de terrorisme com una expressió del conflicte àrabo-israelià, del conflicte palestí: una reivindicació nacional d'un poble oprimat o l'explosió social d'uns sectors desfavorits. Però resulta que els qui apunyalen gent a Jerusalem o a Tel Aviv no ho fan al crit de "Visca Palestina lliure" o "Contra la injustícia social". Ho fan al crit d'Al·là és gran,

exactament igual que els qui atempten a París o a Bamako. Per a una part de l'opinió occidental, això pertany a un conflicte de matriu política o social. Però per als qui ho fan, això pertany a la mateixa matriu, exactament, que la lluita gihadista a Europa o a Àfrica. Com ha escrit molt bé en Joan Francesc Mira en aquestes pàgines, tampoc els joves de la *banlieu* entren amb kalàixnikovs a les discoteques cridant "Volem justícia social", sinó "Al·là és gran". És més fàcil que sàpiguen ells per què ho fan que no pas nosaltres.

Per tant, el gihadisme és el mateix a París, Bamako, Mosul o Tel Aviv. Què canvia, per tal que no ho posem tot en el mateix sac? Dons les víctimes. Les víctimes de Tel Aviv són jueus, o israelians. I per tant, hi ha una part de l'opinió pública que els considera culpables, d'entrada. Que considera, doncs, explorable que s'atempti contra ells. De la mateixa manera que una part de l'opinió pública considera que si hi ha un atemptat a occident, com que la causa real –encara que els qui atempten no ho reconeixin, no ho sàpiguen o ho neguin– és la marginació social i els efectes perniciosos del colonialisme, les víctimes són també culpables, en tant que pertanyen a un col·lectiu culpable, com és l'occidental. Tant se val, a Jerusalem o a París, què hagin fet o dit les víctimes. Ningú no els pregunta què pensen ni els importa. Són víctimes perquè són culpables. I aquest és un dels preàmbuls més terribles del totalitarisme: els totalitarismes han triomfat quan han aconseguit davant de l'opinió pública presentar les víctimes com a culpables. I el gihadisme no deixa de ser una versió actualitzada dels vells totalitarismes del segle XX.

Escriptor